לְגָמְרֵי, דְּאָסוּר לְהַרְהֵר בְּדִבְרֵי תּוֹרָה בְּמָקוֹם הַטִּנּוֹפֶת (בית יוסף סימן פ"ה (ד"ה ומ"ש עוד)): **ה** [1]צָרִיךְ שֶׁלֹּא יַצְבִּיר קוֹלוֹ בִּשְׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, * כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ הַקָּהָל וְיַמְלִיכוּ שֵׁם שָׁמַיִם יַחַד:

סג לֵישֵׁב בִּשְׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, וְלֹא יִישַׁן. וּבוֹ ט' סְעִיפִים:

א [א]קוֹרֵא אוֹתָהּ (א) מְהַלֵּךְ אוֹ עוֹמֵד אוֹ שׁוֹכֵב אוֹ רוֹכֵב עַל גַּבֵּי בְּהֵמָה אוֹ יוֹשֵׁב, * [ב]אֲבָל לֹא (ב) פְּרַקְדָּן דְּהַיְנוּ שָׁפְנָיו טוּחוֹת בַּקַּרְקַע אוֹ מֻשְׁלָךְ עַל גַּבּוֹ וּפָנָיו לְמַעְלָה, אֲבָל קוֹרֵא וְהוּא שׁוֹכֵב עַל צִדּוֹ. הַגָּהּ: *(מַאֲחַר (ג) שָׁכַב שׁוֹכֵב וְאֵיכָא טִרְחָא (ג) [א] לַעֲמֹד) (הרבינו יונה פרק מי שמתו (טו. ד"ה שיטס)). [ג]וְאִם הָיָה בַּעַל בָּשָׂר הַרְבֵּה (ד) וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ עַל צִדּוֹ, [ד]אוֹ שֶׁהָיָה חוֹלֶה, * נוֹטֶה מְעַט לְצִדּוֹ וְקוֹרֵא: **ב** (ה) [ה]מִי שֶׁרוֹצֶה לְהַחְמִיר (ז) לַעֲמֹד כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְלִקְרוֹתָהּ מְעֻמָּד, (ח) נִקְרָא (ג) עֲבַרְיָן: **ג** (ט) [ו]הָיָה מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְרָצָה לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, (י) צָרִיךְ לַעֲמֹד (יא) בְּפָסוּק (ד) [ד] רִאשׁוֹן: **ד** [ז]עִקַּר הַכַּוָּנָה הוּא בְּפָסוּק רִאשׁוֹן, הִלְכָךְ

בְּאֵר הַיטֵב

(וּבְסָפֵק אֲלֵיהָ רַבָּה (סק"ד) חוֹלֵק עָלָיו עַיֵּן שָׁם, וְהֵבִיא גַּם כֵּן בְּשֵׁם פְּרִישָׁה (סי' פה בדרישה סק"א) שֶׁחוֹלֵק עַל הַבַּיִת יוֹסֵף (שם ד"ה לא ילך) דְּבְכָל מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי אָסוּר לְהַרְהֵר נִסְּח הַקְּרִיאַת שְׁמַע, רַק שֶׁיְּהַרְהֵר שֶׁמְּחַיֵּב לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ וְיִצְטָעֵר עַל שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְיֵשׁ לוֹ שָׂכָר עַל זֶה):

א (ו) [ו]עֲמֹד. תְּמוּהַּ הוּא, דְּהַרְמְבַּ"ם (פ"ב ה"ב) שֶׁהוּא מְרִיחַ דְּהַאי דִּינָא סְבִירָא לֵיהּ אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה מֵהָר כְּשׁוֹנָה לְגָמְרֵי עַל צִדּוֹ. ט"ז (סק"א) מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א) עוֹלַת תָּמִיד (סק"ב) מִיהוּ הַיְינוּ דַּוְקָא עַל צִדּוֹ מַמָּשׁ, אֲבָל בְּנוֹטֶה מְעַט עַל צִדּוֹ אָסוּר אֶלָּא אִם כֵּן הוּא בַּעַל בָּשָׂר: **ב** (ג) [ז]הַחְמִיר. כָּתַב בֵּיתִ שֶׁל שְׁלֹמֹה פֶּרֶק ז' דְּבָרָא קַמָּא סִימָן מ"א מִי שֶׁשִּׁחְמִיר בְּפָנֵי רַבּוֹ וְרַבּוֹ מַקֵּל, מְנַדִּין אוֹתוֹ אֲפִלּוּ עָבִיר לְשֵׁם שָׁמַיִם, וַאֲפִלּוּ אֵין פְּשׁוּט כָּל כָּךְ לְהַחְמִיר לֹא רָאִיָה לִסְתֹּר דְּבָרָיו. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: מְנַדִּין אוֹתוֹ וְאִם מְחַמִּיר בְּפָנֵי רַבּוֹ וְרַבּוֹ מַקֵּל, מְנַדִּין אוֹתוֹ אֲפִלּוּ עָבִיר לְשֵׁם שָׁמַיִם, וַאֲפִלּוּ אֵין פְּשׁוּט כָּל כָּךְ לְהַחְמִיר לֹא רָאִיָה לִסְתֹּר דְּבָרָיו. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (ג) עֲבַרְיָן. כִּדְאִמְרִינַן בְּפֶרֶק כִּירָה (שבת מ.) מַאן דְּעָבַר אַדְרַבָּנָן שְׁרֵי לְמִקְרְיֵהּ עֲבַרְיָנָא: **ג** (ד) **רִאשׁוֹן.** מִשּׁוּם דְּאִי אֵפְשָׁר לְכַוֵּן בְּכוּלָּן, וְהִלְכָךְ יוֹכֵל הַיָּשִׁישׁ לְכַוֵּן בְּרִאשׁוֹן וְאֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲמֹד, דְּלִכוּלָּן פָּסוּק רִאשׁוֹן בִּלְחוּד לֹא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַהוּא מְטַנֵּף לְגָמְרֵי, לֹא יְהַרְהֵר נַפְשׁ קְרִיאַת שְׁמַע אוֹ הַבְּרָכָה, רַק (ג) יְחַשֵּׁב בְּלִבּוֹ שֶׁמְּחַיֵּב וְאֵינוֹ יָכוֹל לְקַיֵּם וְיִצְטַעֵר עַל זֶה, וְה' יִרְאֶה לַלֵּבָב לִתֵּן לוֹ שָׂכָר הַמֻּחְשָׁבָה כֵּיוָן שֶׁהוּא אָנוּס. וְנִרְאֶה פָּשׁוּט דְּהַשּׁוֹתִין בְּבֵית הַמֶּרְחָץ שֶׁלֹּא כְּדִין עוֹשִׂין, דְּהָרֵי שָׁם אָסוּר אֲפִלּוּ הַהֶרְהוּר, וְאֵינוֹ אָנוּס לִשְׁתּוֹת זוֹ. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן פ"ד (סק"ז) מַה שֶּׁאֶכְתֹּב שָׁם בְּשֵׁם הַפְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג) בְּעִנְיָן זֶה:

א (א) מְהַלֵּךְ. עַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ג': (ב) פְּרַקְדָּן. וַאֲפִלּוּ (ג) מֻטָּה מְעַט עַל צִדּוֹ גַּם כֵּן אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּמִקַּבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם דֶּרֶךְ שְׁרָרָה וְגַאֲוָה: (ג) שָׁכַב שׁוֹכֵב. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּפָשַׁט (ג) כָּל מַה שֶּׁעָלָיו וְאֵיכָא טִרַח לַעֲמֹד וְלַחֲזֹר וּלְלָבְשָׁם, אֲבָל אִם שׁוֹכֵב בַּחֲלוּקוֹ צָרִיךְ לַעֲמֹד. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה מאחר): (ד) וְאֵינוֹ יָכוֹל וְכוּ'. אֲבָל אִם יָכוֹל עַל צִדּוֹ אֲפִלּוּ (ג) רַק בְּפָסוּק רִאשׁוֹן לְבַד, מְחֻיָּב לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְכָל שֶׁכֵּן אִם יָכוֹל לִקְרוֹתָהּ בִּישִׁיבָה: **ב** (ה) מִי שֶׁרוֹצֶה וְכוּ'. דַּהֲלָכָה כְּבֵית הִלֵּל (ברכות י:) דְּסָבִירָא לְהוּ דְּהָא דִּכְתִיב 'וּבְקוּמֶךָ' אֵין הַכַּוָּנָה בַּעֲמִידָה כְּדַעַת בֵּית שַׁמַּאי, אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁדָּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לָקוּם מִמִּשְׁתָּם, וְאָסוּר לוֹ לְהַחְמִיר לַעֲשׂוֹת כְּבֵית שַׁמַּאי. (ז) וַאֲפִלּוּ אִם אֵין הַכַּוָּנָה בַּעֲמִידָתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּבֵית שַׁמַּאי אֶלָּא לְעוֹרֵר הַכַּוָּנָה וְכַדּוֹמֶה, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, וּבֵין (ה) בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה. וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין צָרִיךְ בָּזֶה לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת בְּדִיעֲבַד [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּסָפֶר מַטֵּה יְהוּדָא (סק"א)]: (ו) [ו]הַחְמִיר. כָּתַב בֵּיתִ שֶׁל שְׁלֹמֹה פֶּרֶק ז' דְּבָרָא קַמָּא סִימָן מ"א מִי שֶׁמַּחְמִיר בְּפָנֵי רַבִּים בְּדָבָר שֶׁמַּתִּר וְאֵיכָא לְמֵיחַשׁ לְיוּהָרָא, מְנַדִּין אוֹתוֹ. וְהֵינוּ אִם אוֹתוֹ הַדָּבָר פָּשַׁט הִתְרוּ בְּכָל יִשְׂרָאֵל [פְּרִי מְגַדִּים (שם)]. וְאִם יְדוּעַ שֶׁעוֹשֶׂה לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין מְנַדִּין אוֹתוֹ. וְאִם מַחְמִיר בְּפָנֵי רַבּוֹ וְרַבּוֹ מַקֵּל, מְנַדִּין אוֹתוֹ אֲפִלּוּ עָבִיד לְשֵׁם שָׁמַיִם, וַאֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ פָּשׁוּט כָּל כָּךְ לְהַחְמִיר לֹא יַחְמִיר נֶגֶד דִּבְרֵי רַבּוֹ, אִם לֹא שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְאָיָה לִסְתֹּר דְּבָרָיו. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: (ז) [ז]עֲמֹד. דַּוְקָא בָּזֶה הוּא דְּאָסוּר מִשּׁוּם שֶׁנִּרְאֶה לְכל דִּמְשׁוּם חֲמָרָא קָעָבִיד, אֲבָל (ו) אִם עוֹמֵד יָכוֹל לֵישֵׁב, דְּאִז אֵינוֹ נִרְאֶה דִּמְשׁוּם חֲמָרָא קָעָבִיד. רַק מִשּׁוּם דְּצָרִיךְ לֵישֵׁב. וְדַוְקָא בְּשַׁחֲרִית, אֲבָל (ו) בְּעַרְבִית אֵין לוֹ לְהַטּוֹת וְלֵישֵׁב כְּשֶׁעוֹמֵד, דְּנִרְאֶה דְּעוֹשֶׂה כְּבֵית שַׁמַּאי: (ח) נִקְרָא עֲבַרְיָן. כִּדְאָמְרִינַן בְּפֶרֶק כִּירָה (שבת מ.) דְּמַאן דְּעָבַר אַדְרַבָּנָן שְׁרֵי לְמִקְרֵי לֵיהּ עֲבַרְיָנָא. כָּתַב אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) בְּשֵׁם מַהֲרַשַּׁ"ל (בהגהות לטור) דְּכִיוָן הַכִּפּוּרִים כֻּלֵּי עָלְמָא מוֹדִים דְּשָׁרֵי לַעֲמֹד, דְּאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִשּׁוּם יוּהֲרָא, אֶלָּא מִצְוָתוֹ בְּכָךְ, רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהַדְּמוֹת אָז לַמַּלְאָכִים שֶׁנִּקְרָאִים עוֹמְדִים, [ט]וְהַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב) אוֹסֵר גַּם בָּזֶה: **ג** (ט) הָיָה מְהַלֵּךְ. אַף עַל גַּב דְּלָעֵיל סָעִיף א' מַשְׁמַע דְּמִן הַדִּין מֻתָּר לִקְרוֹת כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ, מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר לַעֲמֹד בְּשָׁעַת פָּסוּק רִאשׁוֹן דְּהוּא עִקַּר קְרִיאַת שְׁמַע, לְפִי שֶׁאֵינוֹ מְיֻשָּׁב כָּל כָּךְ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְכַוֵּן כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה יוֹשֵׁב, וּבְדִיעֲבַד אִם קָרָא כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ב)]: (י) צָרִיךְ לַעֲמֹד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְהִתְעַכֵּב בְּמָקוֹם אֶחָד. וּמֵתַּר לִקְרוֹתָהּ בֵּין בַּעֲמִידָה וּבֵין בִּישִׁיבָה וַאֲפִלּוּ (ם) בְּקִרְיַאת שְׁמַע שֶׁל עַרְבִית, דְּדַוְקָא אִם מְשַׁנֶּה מֵעֲמִידָה לִישִׁיבָה אָסוּר לִקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל עַרְבִית, מִשּׁוּם דְּנִרְאֶה שֶׁעוֹשֶׂה כְּבֵית שַׁמַּאי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מֵהֲלִיכָה לִישִׁיבָה. וְיוֹשֵׁב בְּקָרוֹן אוֹ בְּסִפִינָה (ט) אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲמֹד, דְּיוֹכֵל לְכַוֵּן הֵיטֵב, עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ד) וּבְפְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ב). וּבְרוֹכֵב עַל הַבְּהֵמָה יֵשׁ דֵּעוֹת (י) בֵּין הָאַחֲרוֹנִים, (יא) בְּפָסוּק רִאשׁוֹן. וּבְרוּחַ שָׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד (יב) בְּכָלָל

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **לַעֲמֹד.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן שוּ"ת שִׁבּוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א' (סי' ה) יְשׁוּב עַל מָה שֶׁהֶקְשׁוּ עַל דִּבְרֵי הָרַב מִנּוֹט שֶׁהֵבִיא הֶכְפֵּחַ מִשְׁנָה (פ"ב ה"ב) דְּאִם [אֵינוֹ] חוֹלֶה וּבַעַל כֹּחַ (יְכוֹלִים לְיַשֵּׁב) [אָסוּר לִקְרוֹת אֶלָּא מְיֻשָּׁב]. מִלְּקַמָּן סִימָן ע"ג (ס"ב) שֶׁקּוֹרֵא בְּהִתְחַדֵּר פָּנִים, עַיֵּן שָׁם. וְשָׁם מְבֹאָר גַּם כֵּן מַה דְּקָשֶׁה בְּפֶרוּשׁ מִלַּת פְּרַקְדָן, עַיֵּן שָׁם: **ג** [ד] **רִאשׁוֹן.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בֵּית יַעֲקֹב סִימָן ע"א דְּבְקָרוֹן אַף שֶׁמְּנֻהָג בְּעַצְמוֹ אֵין צָרִיךְ לַעֲמֹד, וּבְרוֹכֵב אַף שֶׁאַחֵר מְנֻהָג הַבְּהֵמָה צָרִיךְ לַעֲמֹד, עַיֵּן שָׁם. וּבְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) כָּתַב דְּהֵכִי מִסְתַּבְּרָא, עַיֵּן שָׁם:

ו כָּל בּוֹ (סי' י) בְּשֵׁם מִדְרָשׁ (עי' שהשי"ר ח ב).

א בְּרָכוֹת י' (ע"ב). **ב** שָׁם י"ג (ע"ב) לְפָרוּשׁ הָרַמְבַּ"ם (פ"ב ה"ט). **ג** שָׁם בַּגְּמָרָא. **ד** ר"מ פֶּרֶק ב' מֵהִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע (ה"ב). **ה** שָׁם בַּגְּמָרָא י' (ע"ב) וּבְשֻׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן ס' (ע"א). **ו** בְּרָכוֹת י"ג (ע"ב) (קְרֹב יְהוּדָה) (כְּרָכָא). **ז** שָׁם וּכְרַבִּי מֵאִיר.

[לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"א) כתב: והעיקר כסברא ראשונה דאפילו לכתחילה שוכב על צידו ממש. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ג) פסק כמהרש"ל להתיר.

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סג סד

אִם קָרָא וְלֹא כִּוֵּן לִבּוֹ (יב) בְּפָסוּק רִאשׁוֹן, (יג) לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ (יד) * וְחוֹזֵר (ה) וְקוֹרֵא. [ח]וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר מִצְוֹת אֵינָן צְרִיכוֹת כַּוָּנָה, (טו) מוֹדֶה הָכָא: ה [ט]אִם הָיָה יָשֵׁן, מְצַעֲרִים אוֹתוֹ וּמְעִירִים אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּקְרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן וְהוּא 'עַר מַמָּש, מִכָּאן וְאֵילָךְ אֵין מְצַעֲרִים אוֹתוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקְרָא וְהוּא עַר מַמָּש, * שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא קוֹרֵא (ו) (טז) מִתְנַמְנֵם, יָצָא. הַגָּהּ: וְדִין שָׁתוּי וְשִׁכּוֹר עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן צ"ט סָעִיף א': ו [כ]הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע (יז) * לֹא (ו) יִרְמֹז בְּעֵינָיו וְלֹא יִקְרֹץ בִּשְׂפָתָיו וְלֹא יַרְאֶה בְּאֶצְבְּעוֹתָיו (יח) בְּפָרָשָׁה (ח) רִאשׁוֹנָה שֶׁהוּא עִקַּר קַבָּלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, [ל]מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּקוֹרֵא עַרַאי, וּכְתִיב (דברים ו ו) 'וְדִבַּרְתָּ בָּם' וְדַרְשִׁינַן (יומא יט:) עֲשֵׂה אוֹתָם קְבָע: ז [מ]הָיָה עוֹסֵק בְּמְלָאכָה וְרָצָה לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, יִתְבַּטֵּל מִמְּלַאכְתּוֹ (יט) עַד שֶׁיִּקְרָא פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא כְּקוֹרֵא עַרַאי: ח [נ]הָאֻמָּנִין, וְכֵן בַּעַל הַבַּיִת, שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים מְלָאכָה בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ בְּרֹאשׁ שׁוּרוֹת הַבִּנְיָן, קוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע בִּמְקוֹמָם, וְאֵינָם צְרִיכִים לֵירֵד: ט [ס]הַסַּנְדָּר, אַף עַל פִּי שֶׁמַּשָּׂאוֹ (כ) עַל כְּתֵפוֹ, קוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע, אֲבָל לֹא יַתְחִיל בְּשָׁעָה שֶׁטּוֹעֵן, וְלֹא בְּשָׁעָה שֶׁפּוֹרֵק, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לִבּוֹ מְיֻשָּׁב:

סד דִּין הַטּוֹעֶה בִּקְרִיאַת שְׁמַע. וּבוֹ ד' סְעִיפִים:

א [א]קָרָאהּ לְמַפְרֵעַ, (א) לֹא יָצָא. * [ב]בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּסֵדֶר (ב) הַפְּסוּקִים, אֲבָל אִם הִקְדִּים פָּרָשָׁה לַחֲבֶרְתָּהּ, * אַף

ח הַרְשָׁבָ"א שָׁם (ד"ה שמע). ט שָׁם (בגמ'). י כֵּן פָּסַק הָרֹא"ש (פ"ב סי' ג) וְהַבְּנֵי יוֹנָה (ז: ד"ה אמר שמע) וְשָׁכֵן כָּתַב רַב הַאי. כ יוֹמָא י"ט (ע"ב). ל הָרִי"ף בְּפֶרֶק ב' דִּבְרָכוֹת (ט:). מ שָׁם בְּגְמָרָא ט"ז (ע"א). נ שָׁם. ס יְרוּשַׁלְמִי ה' שַׁמּוּר א' (פ"ב ה"ה).

א בְּרָכוֹת ט"ו (ע"א). ב רַמְבַּ"ם פֶּרֶק ב' מֵהִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע (ה"י).

אִמְרִינַן רוֹכֵב כְּמַהֲלֵךְ דָּמֵי, עַיֵּן שָׁם. עוֹד לָמַד הַבַּ"ח (שם) מִדְּסִימָן הָרַמְבַּ"ם (פ"ב ה"ג) וְהַשְּׁאָר קוֹרֵא כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ, דְּקַמְשְׁמַע לַן דְּאָסוּר לְמֵימַר כָּל הַפָּרָשָׁה דְּנִרְאֶה כְּעוֹשֶׂה קְבִיעַת שַׁפְאֵי. וְטַ"ז (שם) חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּלֵיכָא קְפִידָא אֶלָּא בְּיוֹשֵׁב וְעוֹמֵד, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמְהַלֵּךְ וְעוֹמֵד דְּכָזֶה בֵּית הַלֵּל נְמִי מוֹדֶה דְּשָׁפִיר עָבִיד. וְכֵן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) דְּאֵין אִסּוּר כְּמִי שֶׁעוֹמֵד כָּל הַפָּרָשָׁה. וּפְשׁוּט דִּבְרוּדּ שָׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד בְּכָלָל פָּסוּק רִאשׁוֹן הוּא. לְבוּשׁ (ס"ק). וְהֵבִ"ח (ס"ק) כָּתַב דְּצָרִיךְ לַעֲמֹד עַד 'עַל לְבָבְךָ', וְעַיֵּן לְעִיל סִימָן נ"ח סָעִיף ג': ד (ה) וְקוֹרֵא. רוֹצֶה לוֹמַר בְּלַחַשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ לְעִיל סִימָן ס"א סָעִיף קָטָן ט', אוֹ מְמַתֵּין אֵיזֶה זְמַן וְאַחַר כָּךְ חוֹזֵר וְקוֹרֵא, דְּלֹא מִשְׁתְּקִין אוֹתוֹ אֶלָּא אִם כֵּן קוֹרֵא שְׁתֵּי פְּעָמִים רְצוּפִים. עֵין ט"ז (סק"ג). וְאִם נִזְכַּר שֶׁלֹּא קָרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן בְּכַוָּנָה לְאַחַר שִׁפְּסִיק קְרִיאַת שְׁמַע, צָרִיךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן ס"ד סָעִיף קָטָן א': ה (ו) מִתְנַמְנֵם יָצָא. וְהוּא הַדִּין אֲנָס אַחֵר. עֵין בְּסִפֶּר מִנְחַת כֹּהֵן (מכתב השמטת מאמר ב פרק י"ג-י"ד) וּבִכְפְרִי חֲדָשׁ סִימָן ס"ז (ס"א) וּבְמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן זֶה (סק"ח) אִי קְרִיאַת שְׁמַע דְּאוֹרַיְתָא הֲרֵי רַק פָּסוּק רִאשׁוֹן, אוֹ פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וּשְׁנִיָּה, אוֹ שֵׁשׁ פָּרָשִׁיוֹת, עֵין שָׁם. וְעַיֵּן בְּהַמַּבְ"ט בְּסֵפֶר קְרִית סֵפֶר (פ"א מצוה יח): ו (ז) יִרְמֹז. מִשְׁמַע קְצָת בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב) דְּאַפִּלּוּ לְצָרְכוֹ מִצְוָה אָסוּר לִרְמֹז. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (ח) רִאשׁוֹנָה. וְהַרְמַב"ם (פ"ב ה"ח) לֹא כָּתַב בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, דְּגַם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אִיכָּא אִסּוּרָא, אֶלָּא דְּלֹא הֲרֵי מַגִּיעַ אֶלָּא בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה, כֵּן כָּתַב הָרַב מְנוֹחַ (הו"ד בכסף משנה שם). מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י). וְנִרְאֶה לִי דְּלִצְרָכוֹ מִצְוָה מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה אַף לְהַרְמַב"ם, דְּאִם לֹא כֵּן קָשֶׁה עַל רַב הַיְאוּדָּה הָיָה מְתִירוֹ בִּיוֹדֵה כֵּן קַבּוּטֵל בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה כְּדִמַסְקִינַן בְּיוֹמָא דַּף י"ט (ע"ב).

אִם אֵינָם יְכוֹלִים עַל צִדּוֹ מִמַּשׁ:

ד * וְחוֹזֵר וְקוֹרֵא. [ג]עַיֵּן בְּקִרְבִי מִגְדִּים (מסי"ז סק"ג) דְּמִסְתַּפֵּק אִם הוּא מִדְאוֹרַיְתָא אוֹ מִדְּרַבָּנָן:

ה * שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא קוֹרֵא וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טז). וְאִם נִגְעַר מִשְׁנָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזֶה מָקוֹם הוּא עוֹמֵד, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ד סָעִיף ב' וּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם:

ו * לֹא יִרְמֹז. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יח) דְּיֵשׁ מַחְמִירִין גַּם בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּיֵשׁ לְהָקֵל בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה לְמִי שֶׁרָגִיל הַרְבֵּה בִּשְׁאִיפַת טַבָּאק וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִבְנוֹן מֵחֶמֶת זֶה, עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ק"ד בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה סָעִיף קָטָן א':

א * בַּמֶּה דְּבָרִים-אֲמוּרִים בְּסֵדֶר הַפְּסוּקִים. אִם קָרָא פָּסוּק 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים' וְגוֹ' קֹדֶם 'וְאָהַבְתָּ', יַחֲזֹר וְיִקְרָא רַק פָּסוּק 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים' וְלֹא 'וְאָהַבְתָּ', אַף דִּבְצַת הַקְּרִיאָה קָרְאָה אַחַר 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים', מִכָּל מָקוֹם עַכְשָׁיו הוּא בְּסִדְרָן, וּרְאִיָּה מִיּוֹמָא דַּף (ס"ב) [ס'] (ע"א) בְּמִשְׁנָה הַקְּדִים דַּם הַשְּׁעִיר לְדַם הַפָּר וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. וּלְפִי זֶה אִם נֶאֱמַר דְּפָסוּק רִאשׁוֹן בִּלְבַד הוּא מִדְּאוֹרַיְתָא, לֹא יָצָיר הַמְעוּט דְּ'וְהָיוּ' רַק אִם שָׁנָה הַתֵּבוֹת שֶׁל שְׁמַע לְמִפְרַע, דְּאָז יִקְרָא הַפָּסוּק 'שְׁמַע' לְבַסּוֹף בְּנִדְאֵי יָצָא. וְאֵין לְדַחוֹק דְּהָכָא גָּרַע כֵּיוָן דִּבְצַת הַקְּרִיאָה הָיְתָה נִקְרֵאת בְּהִפּוּךְ הַפָּרָשָׁה וְעַתָּה אֵינוֹ מְתַקְּנָהּ, דְּזֶה אֵינוֹ, דְּאִדְרַבָּה מִסְתַּבְּרָא דְּהָכָא עָדִיף דְּלֹא גָּרַע מֵאִם לֹא קָרָא שׁוּם הַפָּסוּקִים כְּלָל:

*** אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי יָצָא וְכוּ'. עַיֵּן בְּבָאוּר הַגְּרַ"א בְּסָעִיף ב' שֶׁכָּתַב [ה]דִּלְכוֹרָה מוּכָח מַהֲתוֹסָפְתָּא (פ"ב ה"ד) דְּלֹא כְּהָרַמְבַּ"ם (ק"ש פ"ב ה"י"א), וְרוֹצֶה לוֹמַר דְּמִדְּרַבָּנָן לֹא יָצָא בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן בְּהַפְרֵי מִגְדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (ריש הסי') מִסְּקָק בָּזֶה דְּאִימָא דְּמִדְּרַבָּנָן לֹא יָצָא. וְדַע דְּהַפְרֵי מִגְדִּים (שם) הַנִּיחַ בְּצָרְכּוֹ עִיּוּן בְּעִקַּר הַדִּין, לְמָה לְכָתִיבַת הַפָּרָשִׁיוֹת עָרוּךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן רפ"ח (ס"ג) וְגַם הָרַמְבַּ"ם (מזוזה פ"ה ה"א) גּוֹפֵא דְּפָסוּל שֶׁלֹּא כְּסִדְרָן אַף דְּשָׁם גַּם כֵּן אֵין הַפָּרָשִׁיוֹת סְמוּכוֹת זֶה אוֹמְרִים דְּכָל הַפָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם הַשְּׁנִיָּה הוּא מִן הַתּוֹרָה. וּפָרָשָׁה צִיצִית לְכַלֵּי עָלְמָא הוּא מִן הַתּוֹרָה כְּדֵי לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְתִקְּנוּ לְהַזְכִּיר בִּזְמַן קְרִיאַת שְׁמַע. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד) וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) שָׁם: ו (יז) לֹא יִרְמֹז. וַאֲפִלּוּ לְדַבֵּר (כה) מִצְוָה אָסוּר לִרְמֹז, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לִשְׂחֹק וְכוּ' טַאבַּאק בִּקְרִיאַת שְׁמַע: (יח) **בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה.** וְיֵשׁ מַחְמִירִין (כו) אַף בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, [ו]אַף לְדַבֵּר מִצְוָה לְכַלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, אֲבָל (כה) לְהַפְסִיק לְהָדְיָא לֹא. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ו (סעיפים א-ד): ז (יט) עַד שֶׁיִּקְרָא פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וְכוּ'. מִשְׁמַע דְּמִכָּאן מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, אֲבָל בְּהָדְיָא בְּסִימָן ס"ו בְּבֵית יוֹסֵף בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וּמַה שֶּׁכָּתַב רַק אִם אֵרְעוּ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן צ"ז סָעִיף ה', לְגַבֵּי קְרִיאַת שְׁמַע מֻתָּר:

א (א) לֹא יָצָא. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו ו) 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה' וְגוֹ' בַּהֲוָיָתָן יְהוּ. וְאַף פָּרָשָׁה וַיֹּאמֶר מְשׁוּם זְכִירַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, גַּם כֵּן כְּעֵין זֶה תִּקְּנוּהָ: (ב) הַפְּסוּקִים. וְכָל שֶׁכֵּן אִם סָרַס אֶת הַתֵּבוֹת [פְּרֵי מִגְדִּים (מסי"ז ריש הסימן)]:

פָּסוּק רִאשׁוֹן הוּא, (יג) [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין עַד 'עַל לְבָבֶךָ'. וּמִשָּׁם וָהָלְאָה (יד) מֻתָּר לִקְרוֹתָהּ בְּהֵלִיכָה אוֹ בַּעֲמִידָה: ד (יב) **בְּפָסוּק רִאשׁוֹן.** עֵין סָעִיף קָטָן י"א [ב]דְּהוּא הַדִּין בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, (טו) וְאִם לֹא כִּוֵּן בּוֹ גַּם כֵּן צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת בְּכַוָּנָה: (יג) **לֹא יָצָא.** אֲפִלּוּ (טז) אִם קֹדֶם שֶׁהִתְחִיל לִקְרוֹת נִתְכַּוֵּן לִקְנוֹת בְּהַקְּרִיאָה הַמְּצוָה עֲשֵׂה דִּקְרִיאַת שְׁמַע, מִכָּל מָקוֹם כָּל שֶׁבָּאֶמְצַע פָּנָה לִבּוֹ לִדְבָרִים אֲחֵרִים הֲרֵי לֹא קִבֵּל עָלָיו מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּהִסְכָּמַת הַלֵּב: (יד) וְחוֹזֵר וְקוֹרֵא. (יז) בְּלַחַשׁ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִרְאֶה כְּמִקַּבֵּל שְׁתֵּי רְשׁוּיוֹת חַס וְשָׁלוֹם, וְעַיֵּן לְעִיל בְּסִימָן ס"א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ"ב. וַאֲפִלּוּ (יח) אִם כְּבָר קָרָא כָּל פָּרָשַׁת שְׁמַע וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ וְאַחַר כָּךְ נִזְכַּר שֶׁלֹּא קָרָא פָּסוּק רִאשׁוֹן כַּוָּנָה, צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת כָּל הַפָּרָשָׁה שְׁמַע, דְּאִם לֹא יִקְרָא רַק הַפָּסוּק רִאשׁוֹן, הֲרֵי כְּקוֹרֵא לְמַפְרֵעַ דְּאֵינוֹ יוֹצֵא כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן ס"ד (ס"א). וְאִם נִזְכַּר בְּאֶמְצַע פָּרָשַׁת וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ, (יט) יִגְמֹר עַד וַיֹּאמֶר וְיַתְחִיל וְיִקְרָא שְׁמַע עַד וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ, וְיַחְזֹר לְקָרֹשַׁת וַיֹּאמֶר: (טו) **מוֹדֶה הָכָא.** דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן לָצֵאת בָּזֶה יְדֵי הַמִּצְוָה, עַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ לְהַזְכִּיר הַלֵּב בְּכָל פָּסוּק רִאשׁוֹן כְּדֵי שֶׁיִּקַּבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם: ה (טז) **מִתְנַמְנֵם.** וְהוּא הַדִּין (כ) אֲנָס אַחֵר הַמְּבַטֵּל כַּוָּנָתוֹ יָצָא, דְּהֲרֵי עַל כָּל פָּנִים קָרָא כָּלָּה. אֲבָל אִם נִשְׁתַּקֵּעַ בְּשָׁנָה וְלֹא קָרָא, לֹא יָצָא, דְּהֲרֵי עַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ לִקְרוֹתָהּ כָּלָּה. וְדַע (כא) דְּיֵשׁ שֵׁשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים, יֵשׁ אוֹמְרִים דְּרַק פָּסוּק רִאשׁוֹן בִּלְבַד הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכָל הַפָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה הוּא מִן הַתּוֹרָה, וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם הַשְּׁנִיָּה הוּא מִן הַתּוֹרָה. וּפָרָשָׁה צִיצִית לְכַלֵּי עָלְמָא הוּא מִן הַתּוֹרָה כְּדֵי לְהַזְכִּיר יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְתִקְּנוּ לְהַזְכִּיר בִּזְמַן קְרִיאַת שְׁמַע. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד) וּבְשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) שָׁם: ו (יז) לֹא יִרְמֹז. וַאֲפִלּוּ לְדַבֵּר מִצְוָה לְכַלֵּי עָלְמָא אָסוּר לִרְמֹז, וְכָל שֶׁכֵּן אִם שָׂחַק בְּקְרִיאַת שְׁמַע: (יח) **בְּפָרָשָׁה רִאשׁוֹנָה.** וְיֵשׁ מַחְמִירִין (כו) אַף בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, [ו]אַף לְדַבֵּר מִצְוָה לְכַלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, אֲבָל (כה) לְהַפְסִיק לְהָדְיָא לֹא. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ס"ו (סעיפים א-ד): ז (יט) עַד שֶׁיִּקְרָא פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה וְכוּ'. מִשְׁמַע דְּמִכָּאן מֻתָּר לִרְמֹז בְּפָרָשָׁה שְׁנִיָּה, אֲבָל בְּהָדְיָא בְּסִימָן ס"ו בְּבֵית יוֹסֵף בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וּמַה שֶּׁכָּתַב רַק אִם אֵרְעוּ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן צ"ז סָעִיף ה', לְגַבֵּי קְרִיאַת שְׁמַע מֻתָּר:

א (א) לֹא יָצָא. שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו ו) 'וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה' וְגוֹ' בַּהֲוָיָתָן יְהוּ. וְאַף פָּרָשַׁת וַיֹּאמֶר מְשׁוּם זְכִירַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, גַּם כֵּן כְּעֵין זֶה תִּקְּנוּהָ: (ב) **הַפְּסוּקִים.** וְכָל שֶׁכֵּן אִם סָרַס אֶת הַתֵּבוֹת [פְּרֵי מִגְדִּים (מסי"ז ריש הסימן)]:

(יג) בַּ"ח (סק"ד). טַ"ז (סק"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד), דִּלְא כְּבֵ"ח (סק"ג): ד (יב) פְּרֵי מִגְדִּים (א"א סק"ח): (יג) מוֹכָח מִבֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (יג: ד"ה שמע): (יד) אַחֲרוֹנִים: (טו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (טז) דֶּרֶךְ הַחַיִּים (רימ"ץ ק"ש סכ"ב): ה (כ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (כא) פְּרֵי מִגְדִּים (א"א סק"ח) עַיֵּן שָׁם: ו (כב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט): (כג) חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל כא ס"ה): (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) בְּשֵׁם הַבָּסָח מִשְׁנָה מוּכָח בְּיוֹמָא י"ט עַמּוּד ב': (כה) בֵּן הַגְּרַ"א: (כו) בֵּן

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ה) כתב: עִיקַּר הַכַּוָּנָה הִיא בְּפָסוּק רִאשׁוֹן שֶׁהוּא קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם וְהוּא הַדִּין לְבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שֶׁהוּא ג"כ קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם, אֲבָל מוֹאֲהֲבַת וְאֵילָךְ הוּא לְשׁוֹן צַוָּאָה. **ב]** וְכֵן פָּסַק בשו"ע הרב (שם). **ג]** וּבשו"ע הרב (שם) כתב: אִם לֹא כִּוֵּן לִבּוֹ לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ מִן הַתּוֹרָה. **ד]** וְלִשׁוֹן שו"ע הרב (ס"ו) הוּא: אֲבָל מִכָּאן וְאֵילָךְ מוּתָּר לְצוֹרֶךְ מְצוָה קְצָת. **ה]** וּבשו"ע הרב (ס"א) פָּסַק כְּשו"ע וּכְדַעַת הָרַמְבַּ"ם.